

การประชุมวิชาการเครือข่ายวิศวกรรมเครื่องกลแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 25 19-21 ตุลาคม 2554 จังหวัดกระบี่

การศึกษาพารามิเตอร์ที่มีอิทธิพลต่อการขึ้นรูปเบลโลวส์ด้วยกระบวนการ ทิวบ์ไฮโดรฟอร์มมิ่งโดยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ Study of the parameters that influence the bellows forming with tube hydroforming process by finite element method.

<u>สุระชัย บุญประครอง</u>¹'*, ชาญ ถนัดงาน², กัมปนาท ศิริเวทิน³, วิชิต บัวแก้ว⁴, และยงยุทธ เนียมทรัพย์⁵

^{1, 2}ภาควิชาวิศวกรรมการผลิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพฯ 10800 ³บัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์นานาชาติสิรินธร ไทย-เยอรมัน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพฯ 10800 ⁴ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จ.นครนายก 26120 ⁵บริษัท สามมิตรมอเตอร์สแมนูแฟคเจอริง จำกัด (มหาชน) จ.สมุทรสาคร 74130 *ผู้ติดต่อ: E-mail : chai7b@gmail.com, เบอร์โทรศัพท์:08-1132-7487, เบอร์โทรสาร:02-252-3603

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพารามิเตอร์ที่มีอิทธิพลต่อการขึ้นรูปเบลโลวส์ด้วยกระบวนการทิวบ์ ไฮโดรฟอร์มมิ่งโดยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ ซิ้นส่วนที่ใช้ในการวิจัยชื่อเบลโลวส์ ทำจากวัสดุท่อเหล็กกล้าไร้ สนิม SUS 304 และท่ออะลูมิเนียมเจือ AA 6010-T4 ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางนอก 31.75 mm หนา 1.24 mm และ ยาว 130 mm โดยเบลโลวส์มีจำนวนลอนทั้งหมด 5 ลอน ระยะห่างระหว่างลอน 10±1.0 mm ความสูงลอน 5.5±1.0 mm และความหนาลอนไม่น้อยกว่า 0.7 mm วิธีดำเนินการวิจัยมีดังนี้คือ สร้างแบบจำลองและการวิเคราะห์ด้วย โปรแกรม DYNAFORM V. 5.6 และ LS-DYNA โดยมีพารามิเตอร์ที่ศึกษาคือ ความดัน เอ็นฟิด ที่มีผลต่อความสูง และความหนาลอน

ผลการวิจัยพบว่า เบลโลวส์ท่อเหล็กกล้าไร้สนิมและท่ออะลูมิเนียมเจือ เมื่อใช้ความดันและเอ็นฟีดสัมพันธ์ กันจะได้ความสูงและความหนาลอนตามที่กำหนด ความสูงลอนของท่อเหล็กกล้าไร้สนิม และท่ออะลูมิเนียมเจือ เท่ากัน ส่วนความหนาท่ออะลูมิเนียมเจือน้อยกว่าท่อเหล็กกล้าไร้สนิม 10% แต่เบลโลวส์ท่อเหล็กกล้าไร้สนิมจะใช้ ความดันมากกว่าท่ออะลูมิเนียมเจือ 38.33% เนื่องจากค่าความแข็งแรงของวัสดุท่อเหล็กกล้าไร้สนิมมากกว่าท่อ อะลูมิเนียมเจือ

ีดำหลัก: ระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์, ทิวบ์ไฮโดรฟอร์มมิ่ง, ความดัน, เอ็นฟีด, เบลโลวส์

Abstract

The objective of this research is to study of the parameters that influence the bellows forming with tube hydroforming process by finite element method. Parts used in research called bellows which is made from stainless steel tube SUS 304 and aluminum alloy tube AA 6010-T4 with 31.75 mm outer diameter, 1.24 mm thick and 130 mm long. Bellows with have 5 total wave distance between the flutes 10 \pm 1.0 mm height, wave 5.5 \pm 1.0 mm. and not less than 0.7 mm thick. DYNAFORM V. 5.6 and LS-DYNA software for Simulation and analyzed. The parameters that were studied pressure and end feed that affects the height and thickness of bellows.

The results show that stainless steel tube bellow and aluminum alloy tube bellow. When the pressure and end feed relative cause to the thickness and the wave height, The wave height of stainless steel tube and aluminum alloy tube is equal. The thickness of aluminum alloy tube, stainless steel tube less than 10% But pressure of stainless steel tube, aluminum alloy tube much more 38.33% because of the strength of them.

Keywords: Finite element method, Tube hydroforming, Pressure, End feed, Bellows

1. บทนำ

ไฮโดรฟอร์มมิ่งเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่เข้ามามี บทบาทในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนท่อ การขึ้นรูป ด้วยทิวบ์ไฮโดรฟอร์มมิ่งเป็นกระบวนการขึ้นรูปโดยใช้ ของเหลวที่มีแรงดันสูงจนชิ้นงานที่เป็นท่อเกิดการ เปลี่ยนแปลงรูปร่างตามรูปทรงของแม่พิมพ์ การขึ้นรูป ด้วยทิวบ์ไฮโดรฟอร์มมิ่งจะมีข้อได้เปรียบทางด้าน ความแข็งแรงที่สูงขึ้น คุณภาพดีขึ้น น้ำหนักลดลง และ ต้นทุนของแม่พิมพ์ลดน้อยลง การขึ้นรูปทิวบ์ไฮโดร ฟอร์มมิ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน การควบคุม ้ค่าพารามิเตอร์ไม่เหมาะสมส่งผลให้ชิ้นงานเกิดความ เสียหายเช่น เกิดการย่น และการระเบิด สำหรับ ประเทศไทยการศึกษาทางด้านทิวบ์ไฮโดรฟอร์มมิ่งยัง มีน้อยการสร้างแบบจำลองด้วยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิ เมนต์ช่วยทำนายพฤติกรรมการเปลี่ยนรูปของวัสดุ ชิ้นงาน ในกระบวนการขึ้นรูปทิวบ์ไฮโดรฟอร์มมิ่ง ถูก นำมาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาผลกระทบของ ค่าพารามิเตอร์และวิเคราะห์ความเสียหายของวัสดุ ชิ้นงาน

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพารามิเตอร์ที่มีอิทธิพลต่อการขึ้นรูป เบลโลวส์ด้วยกระบวนการทิวบ์ไฮโดรฟอร์มมิ่งโดย ระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์

1.2 ขอบเขตของงานวิจัย

1.2.1 ชิ้นงานที่นำมาใช้ในการวิจัยชื่อเบลโลวส์
วัสดุที่นำมาใช้ในการวิจัยคือท่อเหล็กกล้าไร้สนิม SUS
304 และท่ออะลูมิเนียมเจือ AA 6010-T4 ขนาดเส้น
ผ่านศูนย์กลางโตสุด 31.75 mm หนา 1.24 mm ยาว
130 mm

 1.2.2 จำนวนลอนเบลโลวส์ที่จำลองและวิเคราะห์ สำหรับการวิจัยนี้มีจำนวนสูงสุด 5 ลอน ระยะห่าง ระหว่างลอนคือ 10±1.0 mm ความสูงของลอนคือ 5.5±1.0 mm และความหนาลอนไม่น้อยกว่า 0.7 mm

รูปที่ 1 ภาพตัดเบลโลวส์

1.2.3 โปรแกรมที่ใช้ในการจำลองและการ
วิเคราะห์สำหรับการวิจัยนี้ใช้โปรแกรมDYNAFORM
V. 5.6 และ LS-DYNA

1.2.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย
ตัวแปรตัน คือ ความดัน และเอ็นฟิด

ตัวแปรตาม คือ ความสูงของลอน และความ หนาของลอน

2. ทฤษฎี

2.1 การประมาณค่าความดัน

รัศมีเล็กสุดของแม่พิมพ์มีผลต่อความสามารถใน การขึ้นรูป ความดันสูงสุดหาได้จากรัศมีที่เล็กที่สุดของ แม่พิมพ์ จากสมการพื้นฐานทฤษฏีผนังบาง(Thin-wall theory) การเปลี่ยนรูปเกิดการยืดทั้ง2แกน โดยความ ดันจะดันวัสดุชิ้นงานให้สัมผัสกับมุมแม่พิมพ์ (Die corner) ความดันสูงสุดหาได้จากสมการที่1 ดังนี้

 $P = (UTS x T) \div R$ (1)

เมื่อ UTS คือความต้านแรงดึงสูงสุดของวัสดุ, T คือความหนาของวัสดุ และR คือรัศมีแม่พิมพ์เล็กสุด 2.2 การประมาณค่าเอ็นฟิด

การประมาณค่าเอ็นฟิดที่เหมาะสมช่วยป้องกัน การย่นของลอน ระยะการเคลื่อนที่ของเอ็นฟิดที่ เหมาะสม (A) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กันกับรูปทรงของ ลอน ค่าที่เหมาะสมหาได้จากเส้นกึ่งกลางความหนา ลอน (Length of line, D) หลังการขึ้นรูป ตามสมการที่ 2และ3 ดังนี้

E = D*0.4 (2) เมื่อ E คือช่องว่างระหว่างแม่พิมพ์, 0.4 คือค่าเผื่อ

การยึดตัวของวัสดุ 40%

A = ((B-C)+E+E+E/2) (3) เมื่อ A คือระยะการเคลื่อนที่รวมของเอ็นฟีด, B คือระยะห่างเอ็นฟีดและแม่พิมพ์เริ่มต้น, C คือ ระยะห่างเอ็นฟีดและแม่พิมพ์กดปลายชิ้นงาน ดังแสดง ในรูปที่ 2

รูปที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีไฟไหต์เอลิเมหต์

3.1.1 ขั้นตอนก่อนการประมวลผล (Preprocessing)

3.1.1.1 สร้างแบบจำลองและกำหนดสมบัติวัสดุ ชิ้นงาน

รูปที่ 4 แบบจำลองขึ้นรูปเบลโลวส์ จากรูปที่ 4 สร้างแบบจำลองขึ้นรูปเบลโลวส์ด้วย โปรแกรม DYNAFORM V. 5.6 โดยใช้คำสั่ง Line, SurfaceและMesh ขั้นตอนการสร้าง Mesh เริ่มจาก กำหนดให้Meshมีเอลิเมนต์แบบสี่เหลี่ยม แล้วทำการ

แบ่งชิ้นงานออกเป็นเอลิเมนต์เล็ก ๆ กำหนดให้มีเอลิ เมนต์เริ่มต้น 1.82 mm ได้จำนวนเอลิเมนต์ทั้งหมด เท่ากับ 1,230 เอลิเมนต์ กำหนดให้มีการแบ่งเอลิเมนต์ ตามสภาวะการณ์ (Adaptive meshing) สูงสุดได้ 3 ระดับ จากนั้นทำการกำหนดสมบัติวัสดุชิ้นงานใน แบบจำลอง โดยวัสดุที่ใช้ในการวิจัยคือ ท่อเหล็กกล้า ไร้สนิมSUS 304และท่ออะลูมิเนียมเจือ AA 6010-T4 สมบัติของวัสดุชิ้นงาน ดังตารางที่1 จากนั้นทำการ กำหนดชนิดเอลิเมนต์โครงสร้างแบบเปลือก (Shell element) ตามแบบของ Belytschko et al. (1984) มี จำนวนจุดการอินทริเกรต (Number of integration point, NIP) 5 จุดตลอดความหนา ค่าตัวแปรแก้ไข ความเนือน (Shear correction factor) 0.833 อธิบาย พฤติกรรมการเปลี่ยนรูปด้วยสมการ Power law ตารางที่ 1 สมบัติของวัสดุชิ้นงาน

สมบัติ	SUS 304	AA 6010-T4
Tensile strength, Yield ; MPa	215	170
Tensile strength, Ultimate ; MPa	505	290
Young's modulus (E) ; GPa	207	69
Strength coefficient (K) ; MPa	1426	503.9
Poission's ratio (V)	0.28	0.33
Elongation at break ; %	70 24	
Strain-hardening exponent (n)	0.502 0.211	
Power law	$\overline{\mathbf{O}} = 1426\overline{\mathbf{E}}^{0.502}$	$\overline{\mathbf{O}} = 503.9\overline{\mathbf{E}}^{0.211}$

3.1.1.2 สร้างสร้างเครื่องมือและกำหนดสมบัติ เครื่องมือ

สร้างเครื่องมือด้วยโปรแกรม DYNAFORM V. 5.6 โดยใช้คำสั่ง Line, SurfaceและMesh ขั้นตอนการ สร้าง Mesh เริ่มจากกำหนดให้Mesh มีเอลิเมนต์แบบ สี่เหลี่ยมและสามเหลี่ยม ขนาดเอลิเมนต์โตสุด 18.75 mm และเล็กสุด 0.5 mm ซึ่งได้จำนวนเอลิเมนต์ดังนี้ เอ็นฟิดซ้าย 64 เอลิเมนต์ เอ็นฟิดขวา 64 เอลิเมนต์ แม่พิมพ์ 6,008 เอลิเมนต์ ดังรูปที่ 4

3.1.1.3 กำหนดเงื่อนไขขอบเขตการทำงานของ เครื่องมือ

เอ็นฟิดซ้าย เอ็นฟิดขวาและแม่พิมพ์สามารถ เคลื่อนที่ได้ตามแนวแกน การปรับเปลี่ยน ค่าพารามิเตอร์ความดัน สามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม ความสามารถในการขึ้นรูปของวัสดุชิ้นงาน

3.1.2 การประมวลผล (Processing)

ประมวลผลด้วยโปรแกรม LS-DYNA เป็นขั้นตอน การคำนวนค่าพารามิเตอร์ในแบบจำลองที่ทำให้วัสดุ ชิ้นงานเกิดการเปลี่ยนรูป

3.1.3 แสดงผลการจำลอง (Post-processing)

แสดงผลการจำลองด้วยภาพกราฟิกแสดงความ หนา ภาพกราฟิกแสดงความสูงเบลโลวส์และแสดงผล ของความเสียหายด้วยแผนภาพขีดจำกัดการขึ้นรูป (FLD)

3.2 ตรวจสอบและวิเคราะห์ผล

การตรวจสอบและวิเคราะห์ผลความเสียหายจาก แผนภาพขีดจำกัดการขึ้นรูป กราฟแสดงความหนา และความสูงเบลโลวส์ หากวัสดุชิ้นงานไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดก็จะทำการปรับเปลี่ยนพารามิเตอร์ และประมวลผลใหม่ ส่วนวัสดุชิ้นงานที่ผ่านเกณฑ์ที่ กำหนดก็จะนำค่าพารามิเตอร์และผลการจำลองไปทำ การสรุปผลต่อไป

รูปที่ 5 กราฟความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิด และ ความสูงลอนของท่อเหล็กกล้าไร้สนิม SUS 304 จากรูปที่ 5 กราฟแสดงความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิดและความสูงลอน เมื่อใช้ความดันและเอ็นฟิด

สัมพันธ์กัน จะได้ความสูงลอนตามที่กำหนด โดยที่จุด A คือจุดเริ่มต้น ไม่มีความดันและไม่มีการเคลื่อนที่ ของเอ็นฟิด ที่จุดB เอ็นฟิด 5.5 mm ไม่มีความดัน ที่ จุดC ความดัน 9 MPa เอ็นฟิด 5.5 mm ความสูงลอน ที่1,5 เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงสูง 0.1 mm ที่จุดD ความ ดัน 51 MPa เอ็นฟิด 5.5 mm ลอนที่1,3,5 สูง1.1 mm ส่วนลอนที่2,4 สูง1.2 mm ที่จุดE เอ็นฟิดปรับเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่องถึง 22 mm ความดัน 51 MPa ลอนที่1,5 สูง5.5 mm ลอนที่2,4 สูง5.3 mm ส่วนลอนที่3 สูง5.2 mm ที่จุดF ความดัน 60 MPa เอ็นฟิด 22 mm ความ สูงลอนเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ความสูงลอนเป็นไปตาม เกิณฑ์ที่กำหนดคือลอนที่1,5 สูง5.6 mm ลอนที่2,4 สูง 5.4 mm ลอนที่3 สูง5.3 mm

รูปที่ 6 กราฟความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิด และ ความสูงลอนของท่ออะลูมิเนียมเจือ AA 6010-T4

จากรูปที่ 6 กราฟแสดงความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิดและความสูงลอน เมื่อใช้ความดันและเอ็นฟิด สัมพันธ์กัน จะได้ความสูงลอนตามที่กำหนด โดยที่จุด A คือจุดเริ่มต้นไม่มีความดันและไม่มีการเคลื่อนที่ของ เอ็นฟิด ที่จุดB เอ็นฟิด 5.5 mm ไม่มีความดัน ที่จุดC ความดัน 4 MPa เอ็นฟิด 5.5 mm ลอนที่1,5 สูง0.04 mm ลอนที่2,4 สูง0.03 mm และลอนที่3 สูง0.02 mm ที่จุดD ความดันปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง32 MPa เอ็นฟิด 5.5 mm ความสูงลอนที่1,2,3,4,5 สูง0.9 mm ที่จุดE ความดัน 32 MPa เอ็นฟิด 22 mm ความสูง ลอนที่1,5 สูง5.6 mm ลอนที่2,4 สูง5.4 mm ลอนที่3 สูง5.3 mm ที่จุดF ความดัน 37 MPa เอ็นฟิด 22 mm ความสูงลอนไม่มีการเปลี่ยนแปลง ความสูงลอน เป็นไปตามเก็ณฑ์ที่กำหนดคือความสูงลอนที่1,5 สูง 5.6 mm ลอนที่2,4 สูง5.4 mm ลอนที่3 สูง5.3 mm

4.2 ผลของความดันและเอ็นฟิด ที่มีผลต่อความ

รูปที่ 7 กราฟความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิด และ ความหนาลอนของท่อเหล็กกล้าไร้สนิม SUS 304

จากรูปที่ 7 กราฟแสดงความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิดและความหนาลอน เมื่อใช้ความดันและเอ็นฟิด สัมพันธ์กัน จะได้ความหนาลอนตามที่กำหนด โดยที่ จุดA คือจุดเริ่มต้นไม่มีความดันและไม่มีการเคลื่อนที่ ของเอ็นฟิด ที่จุดB เอ็นฟิด 5.5 mm ไม่มีความดัน ที่ จุดC ความดัน 24 MPa เอ็นฟิด 5.5 mm ลอนที่ ลอนที่3 ยังไม่มีการ 1.2.4.5 หนา1.23 mm เปลี่ยนแปลง ที่จุดD ความดัน 51 MPa เอ็นฟิด 5.5 mm ลอนที่1,2,4,3,5 หนา1.1 mm ที่จุดE เอ็นฟิดปรับ เพิ่มขึ้นถึง 22 mm ความดัน 51 MPa ทำให้ลอนที่ 1,2,3,4,5 หนา1.0 mm ที่จุดF ความดัน 60 MPa เอ็น ความหนาลอนไม่มีการเปลี่ยนแปลง ฟิด 22 mm ้ความหนาลอนเป็นไปตามเก็ณฑ์ที่กำหนดคือลอนที่ 1.2.3.4.5 หนา1.0 mm

รูปที่ 8 กราฟความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิด และ ความหนาลอนของท่ออะลูมิเนียมเจือ AA 6010-T4 จากรูปที่ 8 กราฟแสดงความสัมพันธ์ความดัน เอ็นฟิดและความหนาลอน เมื่อใช้ความดันและเอ็นฟิด สัมพันธ์กัน จะได้ความหนาลอนตามที่กำหนด โดยที่

จุดA คือจุดเริ่มต้นไม่มีความดันและไม่มีการเคลื่อนที่ ของเอ็นฟีด ที่จุดB เอ็นฟีด5.5 mm ไม่มีความดัน ที่จุด C ความดัน 8 MPa เอ็นฟีด 5.5 mm ลอนที่1,2,3,4,5 หนา1.23 mm ที่จุดD ความดันปรับเพิ่มขึ้นถึง 32 MPa เอ็นฟีด 5.5 mm ลอนที1,2,3,4,5 หนา1.1 mm ที่จุดE เอ็นฟีดปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องถึง 22 mm ความดัน 32 MPa ลอนที่1,2,3,4,5 หนา0.9 mm ที่จุด F ความดัน 37 MPa เอ็นฟีด 22 mm ความหนาลอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ความหนาลอนเป็นไปตาม เก็ณฑ์ที่กำหนดคือลอนที่1,2,3,4,5 หนา 0.9 mm

4.1 ผลของความเสียหายจากการขึ้นรูป

รูปที่ 9 แผนภาพขีดจำกัดการขึ้นรูปท่อเหล็กกล้า ไร้สนิม SUS 304

จากรูปที่ 9 ดูความเสียหายโดยวิเคราะห์จาก แผนภาพขีดจำกัดการขึ้นรูป พบว่าวัสดุชิ้นส่วนมี ความเครียดหลักและความเครียดรองอยูใต้เส้น ขีดจำกัดการขึ้นรูป ขึ้นรูปได้ไม่เกิดความเสียหาย

รูปที่10 แผนภาพขีดจำกัดการขึ้นรูปท่อ อะลูมิเนียมเจือ AA 6010-T4

จากรูปที่ 10 ดูความเสียหายโดยวิเคราะห์จาก แผนภาพขีดจำกัดการขึ้นรูป พบว่าวัสดุชิ้นส่วนมี ความเครียดหลักและความเครียดรองอยูใต้เส้น ขีดจำกัดการขึ้นรูป ขึ้นรูปได้ไม่เกิดความเสียหาย

5. สรุปผล

เมื่อนำผลที่ได้จากการจำลองการขึ้นรูปของท่อ เหล็กกล้าไร้สนิม SUS 304 และท่ออะลูมิเนียมเจือ AA 6010-T4 พบว่าเอ็นฟิดและความสูงลอนเท่ากัน ส่วน ความดัน และความหนาลอนแตกต่างกัน 38.33% และ 10% ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลจำลองการขึ้นรูปเบลโลวส์

ตัวแปรต้น/ตัวแปรตาม	SUS 304	AA 6010-T4	%แตกต่าง
ความดัน (MPa)	60	37	38.33
เอ็นฟีด (mm)	22	22	-
ความสูงลอนที่1,5 (mm)	5.6	5.6	-
ความสูงลอนที่2,4 (mm)	5.4	5.4	-
ความสูงลอนที่3 (mm)	5.3	5.3	-
ความหนาลอนที่1,5 (mm)	1	0.9	10
ความหนาลอนที่2,4 (mm)	1	0.9	10
ความหนาลอนที่3 (mm)	1	0.9	10

6. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนบางส่วนจาก ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์สำหรับ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ขอขอบพระคุณ บริษัท สามมิตรมอเตอร์สแมนู แฟคเจอริง จำกัด (มหาชน) ที่ให้ความอนุเคราะห์ โปรแกรม DYNAFORM V. 5.6 และ LS-DYNA เพื่อ งานวิจัยครั้งนี้

7. เอกสารอ้างอิง

7.1 บทความจากวารสาร (Journal)

[1] M. Plancak, F. Vollertsen and J. Woitschig. (2005) Analysis, finite element simulation and experimental investigation of friction in tube hydroforming, *Journal of Materials Processing Technology.* Vol. 170 pp. 220-228.

[2] L.M. Smith, N. Ganeshmurthy, P.Murty, C.C. Chen and T. Lim. (2004) Finite element modeling of the tubular hydroforming process part 1. Strain rate-independent material model assumption, *Journal of Materials Processing Technology*. Vol. 147 pp. 121-130.

[3] ทวีภัทร์ บูรณธิติ. การทดสอบทางดิจิตอลกับ อิทธิพลของความดันภานในสำหรับการผลิตชิ้นส่วน ลักษณะท่อโดยการขึ้นรูปด้วยของเหลว. วารสาร วิศวกรรมศาตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551; 14(2-3)

7.2 หนังสือ

[1] ชาญ ถนัดงาน (2543), <u>เทคโนโลยีการขึ้นรูป</u> <u>โลหะ.</u> (เอกสารประกอบการสอนวิชา เทคโนโลยีการ ขึ้นรูปโลหะ.) กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

[2] LSTC. (2006), LS-DYNA Theory Manual Version 970.

[3] S. Harjinder. (2003), <u>Fundamentals of</u> <u>hydroforming.</u> Michigan : Society of Manufacturing Engineering.